

ارزدهای مدیریت کلاس

تهیه و تألیف: زهره یاورطلب، فائزه پروینی، صبا یدالله
پور سعادت آبادی، مریم تلخابی

www.ketab.ir

سرشناسه: یاورطلب، زهره، (۱۳۸۰)

عنوان و نام پدیدآور: ازدهای مدیریت کلاس / نویسندگان:

زهره یاورطلب، فائزه پروینی، صبا یدالله پور سعادت

آبادی، مریم تلخایی

مشخصات نشر: تهران: آقائی، ۱۴۰۳، چاپ اول

مشخصات ظاهری: ۱۰۳ صفحه رقیعی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۰۶-۶۱-۱

فهرست نویسی: فیبا

رده بندی کنگره: LB۳۰۱۳

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۰۹۴۵۲

موسسه انتشارات آقائی

نام کتاب: ازدهای مدیریت کلاس
نام نویسندگان: زهره یاورطلب، فائزه پروینی، صبا یدالله پور

سعادت آبادی، مریم تلخایی

ناشر: نشر آقائی

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ: ۱۴۰۳، اول

چاپخانه: سپیدان تهران

قیمت: ۱۶۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۰۶-۶۱-۱

نشر و پخش: تهران میدان انقلاب انتشارات آقائی

تماس: ۰۲۱۲۴۷۵۸۶۰۳ www.Aghaepub.com

مقدمه مولف

در طی سال‌ها تدریس و تجربه در کلاس‌های درس مختلف، همواره با چالش‌های متعددی در حوزه مدیریت کلاس روبه‌رو شده‌ام؛ چالش‌هایی که گاه فراتر از درس و تدریس بوده و به شکل پیچیده‌ای با روان‌شناسی، تعاملات اجتماعی، و نیازهای گوناگون دانش‌آموزان پیوند خورده‌اند. مدیریت کلاس درس، همانند مهارت‌هایی است که در هر لحظه می‌تواند به شکل‌های متفاوتی خود را نمایان سازد. اگرچه شاید در ظاهر، این اژدها به شکل بی‌نظمی یا سرکشی دانش‌آموزان جلوه‌گر شود، اما در عمق آن مسائلی چون انگیزه‌های دانش‌آموزان، روابط اجتماعی، وضعیت‌های عاطفی و حتی شرایط خانوادگی آن‌ها نهفته است.

در این کتاب، تلاش کرده‌ام تا تجربه‌های عملی خود را در قالب راهبردها، تکنیک‌ها و الگوهای عملی برای مدیریت کلاس درس ارائه کنم؛ راهبردهایی که به معلمان کمک می‌کنند تا با درک عمیق‌تری از دانش‌آموزان و موقعیت‌های مختلف کلاس، بتوانند این اژدها را نه تنها مهار کنند، بلکه به شکلی سازنده و مؤثر از انرژی آن در جهت پیشرفت و یادگیری بهتر استفاده کنند.

هدف من از نگارش این کتاب، ارائه مجموعه‌ای از ابزارها و مفاهیم کاربردی است که به معلمان و مربیان کمک می‌کند تا با آرامش و تسلط بیشتری کلاس‌های خود را مدیریت کنند. مدیریت کلاس، برخلاف آنچه در ظاهر به نظر می‌رسد، یک مهارت پویا و چندبعدی است که نیاز به توجه دقیق به جزئیات دارد. امیدوارم این کتاب بتواند بخشی از نیازهای شما به عنوان یک معلم یا مربی را برآورده کند و راه‌حلی عملی برای مواجهه با چالش‌های روزمره کلاس درس ارائه دهد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

- فصل اول : مقدمه‌ای بر مدیریت کلاس ۱۷
- مدیریت کلاس ۱۸
- تعریف مدیریت کلاس درس ۱۹
- مولفه های کلیدی مدیریت کلاس درس ۲۰
- زمینه تاریخی مدیریت کلاس درس ۲۱
- رویکردهای سنتی به مدیریت کلاس درس ۲۱
- تغییر به سوی رویکردهای سازنده گرایانه ۲۲
- استراتژی هایی برای مدیریت موثر کلاس درس ۲۳
۱. ایجاد قوانین شفاف ۲۳
۲. ایجاد روال ۲۳
۳. ایجاد روابط مثبت ۲۴
۴. مشارکت فعال دانش آموزان ۲۵
۵. نظارت بر رفتار ۲۵
۶. ارائه بازخورد ۲۶
- چالش های مدیریت کلاس درس ۲۷
۱. نیازهای متنوع دانش آموز ۲۷
۲. مسائل رفتاری ۲۷
۳. مقاومت دانشجویان ۲۸

فصل دوم : شناخت چالش‌های کلاس درس ۳۱

مشکلات انضباطی و بی‌نظمی ۳۳

انواع مشکلات انضباطی ۳۳

۱. رفتار مخرب ۳۳

۲. سرکشی و نافرمانی ۳۴

۳. پرخاشگری و خشونت ۳۴

۴. قلدری و آزار و اذیت ۳۵

علل مشکلات انضباطی ۳۵

۱. عوامل مرتبط با دانش آموز ۳۵

۲. عوامل مرتبط با معلم ۳۶

۳. عوامل محیطی ۳۶

راهبردهای پیشگیری از مشکلات انضباطی ۳۷

۱. ایجاد انتظارات روشن ۳۷

۲. ایجاد روابط مثبت ۳۷

۳. اجرای استراتژی‌های مدیریت کلاس درس موثر ۳۸

۴. ترویج یادگیری اجتماعی-عاطفی ۳۸

۵. همکاری با خانواده‌ها و شرکای جامعه ۳۹

راهبردهای رسیدگی به مشکلات انضباطی ۳۹

۱. استفاده از سلسله مراتب مداخلات ۳۹

۲. ارائه پیامدهای منطقی ۴۰

۳. آموزش رفتارهای جایگزین ۴۰

۴. ارائه پشتیبانی فردی ۴۱
۵. پرورش آب و هوای مدرسه مثبت ۴۱
- تأثیر مشکلات خانوادگی و اجتماعی بر رفتار دانش آموزان ۴۳
- مشکلات خانوادگی و رفتار دانش آموزان ۴۳
- اختلافات والدین و طلاق ۴۴
- سوء استفاده و غفلت ۴۴
- وضعیت اجتماعی و اقتصادی و ساختار خانواده ۴۵
- مشکلات اجتماعی و رفتار دانش آموزان ۴۵
- فقر و جنایت ۴۵
- تبعیض و قلدری ۴۶
- تأثیر مشکلات خانوادگی و اجتماعی بر رفتار دانش آموزان ۴۶
۲. پرخاشگری و خشونت ۴۷
۳. کناره گیری و انزوای اجتماعی ۴۷
۴. عملکرد تحصیلی ضعیف ۴۸

- فصل سوم : روان شناسی دانش آموزان و مدیریت کلاس ۵۱
- درک انگیزه های درونی و بیرونی دانش آموزان ۵۳
- چارچوب نظری انگیزه ۵۴
۱. تعاریف انگیزه ۵۴
۲. انواع انگیزه ۵۴
- الف. انگیزه درونی ۵۴
- ب. انگیزه بیرونی ۵۵

- ۵۶..... ۳. تعامل بین انگیزه درونی و بیرونی
- ۵۶..... عوامل موثر بر انگیزه دانش آموزان
- ۵۶..... ۱. عوامل فردی
- ۵۷..... ۲. خودکارآمدی
- ۵۷..... ۳. عوامل اجتماعی
- ۵۸..... ۴. حمایت خانواده
- ۵۸..... ۵. روابط همسالان
- ۵۹..... ۶. عوامل محیطی
- ۵۹..... ۷. آس و هوای کلاس درس
- ۶۰..... ۸. روش های تدریس
- ۶۰..... راهبردهای تقویت انگیزه درونی
- ۶۰..... ارائه خودمختاری
- ۶۱..... تشویق اهداف تسلط
- ۶۱..... ارائه بازخورد سازنده
- ۶۱..... پرورش ذهنیت رشد
- ۶۲..... بهره برداری از علایق دانش آموزان
- ۶۲..... چالش های ایجاد انگیزه در دانش آموزان
- ۶۲..... ۱. تفاوت های فردی
- ۶۳..... ۲. مقاومت در برابر تغییر
- ۶۳..... ۳. متعادل کردن محرک های بیرونی
- ۶۴..... ایجاد فضای اعتماد و تعامل مثبت در کلاس

۶۵ ..... اهمیت اعتماد در کلاس درس

۶۵ ..... تعریف اعتماد

۶۵ ..... تأثیر اعتماد بر یادگیری دانش آموزان

۶۶ ..... ایجاد اعتماد با دانش آموزان

۶۷ ..... نقش تعامل مثبت در کلاس درس

۶۷ ..... تعریف تعامل مثبت

۶۷ ..... مزایای تعامل مثبت

۶۸ ..... راهبردهای ترویج تعامل مثبت

۶۹ ..... چالش های ایجاد اعتماد و تعاملات مثبت

۶۹ ..... ۱. نیازهای متنوع دانش آموزان

۶۹ ..... ۲. مسائل رفتاری

۷۰ ..... ۳. مقاومت دانشجویان

۷۱ ..... ۴. محدودیت های زمانی

۷۱ ..... بهترین روش ها برای ایجاد فضای اعتماد

۷۱ ..... ۱. ایجاد انتظارات روشن

۷۲ ..... ۲. ایجاد روابط با دانش آموزان

۷۲ ..... ۳. از تقویت مثبت استفاده کنید

۷۲ ..... ۴. فرصت هایی برای همکاری ایجاد کنید

۷۳ ..... ۵. ارتباطات باز را تقویت کنید

۷۵ ..... فصل چهارم : دانش آموزان دارای نیازهای ویژه

۷۷ ..... برخورد با دانش آموزان دارای نیازهای ویژه

۷۷	درک نیازهای ویژه
۷۹	ایجاد انتظارات روشن
۷۹	آموزش تمایز
۸۰	ارائه پشتیبانی فردی
۸۱	ایجاد روابط مثبت با دانش آموزان و خانواده ها
۸۲	همکاری با خانواده ها و افراد حرفه ای
۸۳	چالش ها و ملاحظات

منابع

۸۷	فصل اول
۹۳	فصل دوم
۹۷	فصل سوم
۱۰۱	فصل چهارم

www.kotab.ir

مقدمه

مدیریت کلاس درس یکی از اساسی‌ترین چالش‌هایی است که هر معلم در طول دوران تدریس خود با آن مواجه می‌شود. این موضوع به قدری پیچیده است که گاه به نظر می‌رسد، معلم در میان انبوهی از مسئولیت‌ها و نیازها قرار گرفته و هر لحظه باید به نحوی با مشکلات جدیدی دست و پنجه نرم کند. در واقع، مدیریت کلاس درس همانند مهارت‌آموزی است که هر روز با صورتی جدید ظاهر می‌شود؛ گاهی با بی‌نظمی و سرکشی دانش‌آموزان و گاهی با چالش‌های عمیق‌تر مانند مشکلات عاطفی، روانی یا اجتماعی.

«اژدهای مدیریت کلاس» به این دلیل نگاشته شده که به معلمان و مربیان کمک کند تا با درکی عمیق‌تر از این چالش‌ها، بتوانند به شیوه‌ای هوشمندانه و موثر کلاس‌های خود را اداره کنند. این کتاب به شما نشان خواهد داد که چگونه با ایجاد محیطی آرام و منظم، توجه به نیازهای فردی دانش‌آموزان، و به‌کارگیری تکنیک‌های روان‌شناختی و آموزشی، می‌توانید از چالش‌های کلاس درس نه تنها عبور کنید، بلکه آن‌ها را به فرصت‌هایی برای یادگیری بهتر تبدیل کنید.

